

Fiat Lingua

Title: An Entomological Expedition Journal in High Valyrian: Guianā Ñuho Solio Vestriarzir

Author: Michaël Manuel

MS Date: 05-23-2026

FL Date: 06-01-2026

FL Number: FL-000111-00

Citation: Manuel, Michaël. 2026. "An Entomological Expedition Journal in High Valyrian: Guianā Ñuho Solio Vestriarzir." FL-000111-00, *Fiat Lingua*, <<https://fiatlingua.org>>. Web. 01 June 2026.

Copyright: © 2026 Michaël Manuel. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

An entomological expedition journal in High Valyrian: Guianā ņuho solio vestriarzir

Michaël Manuel

Sorbonne Université; Institut de Systématique, Evolution, Biodiversité (UMR7205 MNHN CNRS SU EPHE UA), 7 quai Saint-Bernard, 75 005 Paris, France; michael.manuel@sorbonne-universite.fr

[4 Sept. 2025]

Kesý tubī aerēban! Konī nekī viliniot bardun. Guianosa¹ brōziks luot āliot drējī tolmīhot jān. Keson ālion ņuhon dārión (Gallie²) sytilībis, yn embraro tolmīot ilis. Guiana Ameriko³ tegalbro ezīmī vējōñē grozillar issa.

Skoro syt Guianot aerēban? Iēdroti uglaesiriar heltrī⁴ dēdegon se keso qogrondo lūhossa ibardugon kesot āliot jān. Jokorjiros iksan, se bonī bykī dýñī jollōragon (hegnīr pōjo lūhoti glaesō bē pikībarys sýrktys sinilus) ņuhys botes issa. Drīvose yno syt kesir mērī botes iksos daor! Yn sesīr drējor raqnon issa.

Jelmior bāne se daomýso Guianā tegegenkirī issa. Rōvi guēsini olvios glaesarossi karossi Guianā ilzi: bōsom guēsommi, gabommi, geviom hontommi, gevýs sōvýssi ... yn sesīr vaoksommi, raedommi, se olvios hinikaros peldýssi! ...

Sīr āegenko zaldrīzo⁵ iemny ņuho dēmavot udēman. ņuhys dēmavos rōvys dōnyš issa (bekys dēmavos iksos daor, yn sýrktōn qogrondi sytilības). Aderī āegenkys zaldrīzes sōvīlza se Gallio hembīli!

Sīr sōvī! Āegenki zaldrīzeri drējī raqin se zijo bē olvýni gīmin. Sepār kesý oñapot sōvegon jessivose yne iqīghas! Prānot hen jēdār ezīmomy oktion ūndegon kostilin, yn sīr mērī sambri ilo gōvilzi: kesor sambroti āgatir geviōr issa.

Uēpa vala drējī manda ņuho geptot dēmas. Aderī ýdragon pratti. Prūmio giēñemiros bisy īles, se ojūdīr āegenkī zaldrīzī kipiles! Bōsirī āegenki zaldrīzeri jýdrati. Kejo toliot, rōvēgriom biarvome Guiano guēsinne yne ņuhī raqirossā jemilza luō valo⁶ kepa bisa vala issa!

Drīvose Guianā sīrgō istan yn hen keson ālion imastan lý oñapot tolijē, jēnqi ampā jēdari korzitis. Sīr āegenkys zaldrīzes paerī iōdes se aderī vilinio viārīlza!

Sīr Guianā vilinio viārī se īlvon zenturlion imasti. Guiano rōvājor oktion Kajennisi⁷ brōziks. Zenturlion Kajenno izultio vilza. Karon zenturlion issa, se ņuha vumbiarzy rōva geviē issa.

Keson solion mērprī gaomon daor, yn iēdroti glaesiriar heltrī sesīr jollōris luos raqiroso. Zýha brōzi Jiri⁸ issa. Galliot uglaesus daor, yn tolýr dāriot (Tsekiot⁹). Jiri drējī manda udrimmī vala issa, se heltraro bē drējī gīmije! Ynoma āegenkos zaldrīzose hēnkosy

¹ Guiana [1st declension lunar; French Guiana]

² Gallia [1st declension lunar; France]

³ Amerika [1st declension lunar; America]

⁴ Bisi embār rhaenuksy daor: nāvroti, qelbroti vōkrýtī rhaeniksi.

⁵ Āegenkys zaldrīzes [airplane]

⁶ Bonor uēpir drīvose Bēnuho kepa īles [see 19 Sept. 2025]

⁷ Kajenni [6th declension lunar; Cayenne]

⁸ Jiri [6th declension lunar; Jirí]

⁹ Tsekia [1st declension lunar; Czech Republic]

aerēptas se hēnko zenturliot umbas.

[5 Sept. 2025]

Kesȳ bantī sȳrī ēdrutan yn harrenkirī daor.. Bȳllio jēdunna ezīmīsi kirtan, pār arlī ēdrugon kōtton daor. Vasīr tubī olviar gaoma mīrēbagon īlo bēvulza: drūr va Sahȳlī¹⁰ henujagon īlōnde ostāragon īlōn sytilības. Ñāqo parklor drējī ēngenkōn istas!

Ñāqē Etienni¹¹ rhēdi. Bisa suene vala guēsīne geroti rȳ Sahȳlī īlōn jemilza. Zȳha muñar Sahȳlot uglaesis. Etienni drējī manda iksos īlot vestretas, se Sahȳlo guēsīni sȳrī gīmīssis. Sesīr guēsīne glaesīsi lī dȳñī gīmīssis.

Hembār Kajenno vamiot uglaesis lȳs raqiros īloma mirriar enva īlva zȳho lentot mādas, kesrio syt Sāhȳlot sōvessis lȳs āegenkys zaldrīzes bykys issa, se kempra maghillī zirȳ anevagon kostus daor.

[6 Sept. 2025]

Kesȳ ñāqē zenturlio hembisti se viliniot āmastī. Drējī qubo jēdunna masti: sīr bōsirī jumbagon īlo bēvulza vapār āegenko zaldrīzo iemny pōnta jikakson īlvra maghillī tepagon kostiluty. Etienni ilōndoma Sahȳlot sōvīlza sepār zirȳ māzīlus sesīr jumbi. Īlvra maghilli mirrī tolī kempra issi, sesīr lo āegenko zaldrīzo syt jemirossa pōnte mazōrīlusȳ gīmioty daor... hen ūjot mirrī buran...

Tolijī Etienni mastas! Se īlvra maghilli mazēdaksi sepār... tolvȳn sȳri issi! Aderī byki āegenki zaldrīzī majēbili.

Sīr sōvī! Ēlī Kanopisi¹² brōziks luo lentorro vilinio viārili, pār arlī sōvīli se va Sahȳlot āegenkys zaldrīzes īlza. Ezīmomy īlo gō rōvēgrī guēsīni ūndegon kosti. Drīvose hen Kajennī va Kanopot mērī guēsīn ilzi! Kesor ūndir drējī geviar issa; hen eglivē hae olvȳ ñakroti bykroti guēsīn sosȳ vestras. Mirro oñapoti, sambroti rȳ sōvī.

Sahȳlī vilinio viārī se guēsīne gero rȳ lentondo umasti. Hembār Etiennisi baelarose īlvon zenturlion rhēdi. Ūja drējī karon issa! Kesīr tijȳr lentot guēsīno vamiot uglaesīli. Aderī iēdroti heltrī korigon isti (vilinio vamiot). Jiri bykro vōkriā koristas, se nyke bykro gīdroti iēdār temboti lēdroti. Iēdroti heltroti mirri lūhossa sīr rhaenagon kōtti, sesīr kirini iksi!

Pār īlon va Etiennes zȳho muñarō lentāzmot jīōrtaksi. Rōmi¹³ se hen gerpoti ēngenke hulti mōzuti se tolio tubȳti syt kȳvanon jȳdrati.

Bantī zenturliot kisīpti, ārillī mōzuti, pār mazilīpti. Kesȳs tubis drējī karys istas!

[7 Sept. 2025]

Ñāqo parklondo toliot Etiennimi “rōvo guēsoti geroso” brōziks luo gero rȳ guēsīne dekurūbagon pratti. Heltrī mirrȳ vōkrȳti se drējī bykro nāvroti manmādi. Karī lūhossa heltroti rhēdi. Sesīr gabī ūndegon kōtti!

¹⁰ Sahȳli [6th declension lunar; Saül]

¹¹ Etienni [6th declension lunar; Etienne]

¹² Kanopi [6th declension lunar; Kanopi]

¹³ Rōm [6th declension lunar; rhum]

[8 Sept. 2025]

Tubī va Etienco lentro tijjyr lentot dekurūpti. Keson tijor lenton guēsinne mirrī Sahylo tolmioṭ ilza. Bantī ēdrugon īlva enva Etienco muñar va lentot īlo syt mādas, hegnīr mērī boto syt enva maghagon īlōn sytilīptas.

Mirrī bōsirī dekurūpti, tubio ezīmio harrī guēsinne gero mijiot. Tolijē bantī harrenkirī ēdruton daor, sepār mirrī ēdrīnta īlen. Sesīr drējī dija īlen se nagetan!

Mērī lantot ālīti iēdroti heltrī arghuti, tynys ālīso tijjyr lento vamiot ilis luor vōkria issarīso. Kesīr, dōrī sīrgō ūnden lī lūs kari rhēdi, “*Laccodytes*” latinos¹⁴ ēngoso brōsti.

Bantī davāptas. Ilvoti vēdrutoty daor, yn lanto qīzoti rīy bērito kyrstoti (quptenkos ēngoso “hammocks” brōstoti). Hegnīr drējī sīrī ēdrutan!

[9 Sept. 2025]

Ņāqē, parklondo toliot lento vamiot heltrī koristi. Tubio ezīmī arlī lentot kisīpti. Geviar sōvia se zāroma iāriros rūkloti izultiot sōveri ipradisi lī drējī bykī hontī gevurliot ūndeti.

Hembār dekurūbari Sahyloṭ āmasti. Kejo syt drējī bōsirī dekurūbagon īlo bēviltas... Mirrē oñapot byki velkri gero vamiot ūndeti. Ōñtsot Sahyli imasti. Drīvose keson aerarion karon istas!

[10 Sept. 2025]

Gero mijiot īloma guēsinne dekurūbarommi, qeldlios bartoso bōsi vasriē tyvaros rhēdi. Bisy űōghoqitta īles Etienni īlōn ivestretas.

Bykro vōkriā pār vōkrio prānot heltrī koristi. Vōkrio prānon olvīm vaogroma ālion īles, se konīr botagon drējī rhinkon istas. Aderī űuhyz landissa drējī vaogenkyzy se iēdro lēdyzy sīdis! Vasīr heltraro lūhossa karī kesot āliot dēdeti.

Īloma Sahyloṭ āmastommi, tolālio syt jemiroti ondossi kīyvataks lī byki ydrari iēdroti uglaesirīm heltrommi Sahyli īlvo boto bē mirro issaroti tepti. Pōntot vestreti līr rattis se heltroti bē īlot olvī epvossa sīri eptis.

Sīr Sahyli īlvys bantis tolije issa! Sahyli drējī geviar bykon lentor issa se tolāliot guēsin kari rovēgrīsi issi. Hae sīkudī hārēpsā lūhoti īlvro heltroti Sahylo guēsinne rhēdoty Jiri nykē otāpi! Sesīr mandī issarossa rhēdi se īlvo zenturliot elēdrar īlo syt drējī dōnor istas.

[11 Sept. 2025]

Ņāqē arlī heltrī gūrogon isti, pār zenturlio henujagon īlōnde ostārti. Tolijor ārille mōzuti, se Sahylo byko viliniot umasti. Bykos āegenkos zaldrīzose va Kajennot sōveti.

Sīr Jirimi Kajenno vilinio iōrio vilan. Hēzīr īloma Guianā aerēbilza lī issaros saelie jumbi: zīha brōzi Klementi¹⁵ issa. Aderī vilinio viārīlza luo āegenko zaldrīzo iemnī hen Galliā sōvero Klementi sīr ilza.

Klementisi mastosa mītepti āegenki űombī¹⁶ mazōreti se Kajenno vamiot ilirīyr zenturliot isti. Drējī geviar gevurlion keso zenturliot ilza se vumbiarzi sīri issi. Dōni byki

¹⁴ Latina [adjective class I; latin]

¹⁵ Klementi [6th declension lunar; Clément]

¹⁶ Āegenkys űombes [car]

bikiros (“Agouti”) gevirliot ūndeti. Bantio prānot boto syt olviar gaoma ynot mīrēbagon īles... sesīr kesy bantī mērī izulo jēdunoti harrī ēdrugon kōttan.

[12 Sept. 2025]

Ņāqē va arlūr oktiot (Sinnamarisi¹⁷ brōstot) jēmbrot aerēpti. Sinnamari embro vamiot ilza. Konīr dōri rōvī guēsini tolālion aemas, yn mērī ninkia. Īlvra maghillī zenturliot jitti pār heltrī korigon lōrūr ninkiot¹⁸ isti. Kesīr zoklākoria¹⁹ parmoti r̄y iēdār vādeti. Zoklākorian qablun zir̄y hannataksi l̄ys māvōs issa. Jollōrin lura heltri bugheriar heqorī²⁰ (iā morghi klihossa) arghussi ipradisī. Hen zoklākoriot qablos ykynassi, māvōs mībom lōrtomy majēbisi, pār māvō henujagon kostusy daor. Rōvro heltroti lūhossa ozgūrogon kesa zoklākoria bekirī qana issi.

Zoklākoryssi jittossi, hāro jēdunoti harrī heltrī lōrūr ninkiot manmādi pār lo rōvra iēdroti heltri zoklākoryti ulosy lōtūlti. Ņuhos izulos zoklākoryssi mērior heltri (mirrī bykor) dēdetan... sesīr keson sylunon qanon istos daor!

Tubio parklonđi tolijor zenturliot mazēdi. Havor mirrī ēngenkōn īles, yn... lo kisībilin, zenturlio jemiros vāedrī vāediles se drējī qubirī rhovirīsi vāediles! Sepār konir gierī jorakorior istas. Aderī parklonđi ipratti se mazilīpti.

[13 Sept. 2025]

Tubī zoklākoria arlūr āliot (bykro nāvār) jittan: keson t̄ynior sylunon drējī biarior istas! Gār heltroti rōvroti toliot dēdetan! Mērī izulra heltrī (gevio lūho “*Megadytes aubei*”) ynoma rāeltan, se toliar ibardutan dāerēdān.

Bantī ōñoso lōrūr ninkiot heqoroti zoklākoti, ārillī mōzuri se sinditi luon havondi ipradari.

[14 Sept. 2025]

Ēlie tubis (Āeksiō tubis) kesys tubis issa. Ņāqē henujagon ilōnde ostārti. Pār āegenkos ñombose jēmbrot aerēpti. Umbili botilī luō lentondo arlūrō brōzi Awala-Yalimapo²¹ issa.

Ojūdīr Awala-Yalimapot istan! Se hen kesot āliot rōvēgrī rūna ñuho prūmiā rāelan. Lo ēlī Guianot mastan, umptan luon ālion ēlior Awala-Yalimapo istas. Lantēpsa jollōriroti qogronđi toliom teptom̄y jemilen. Bono jollōriroti hēdr̄y Aleks²² ules. Kesīr hae raqiroti īlvon raqnon sittaks. Tubī Aleks ñuhys s̄yr̄je raqiros vasīr issa!

Jēnqi ampā jēdari korzitis. Sīrgō rōvēgriar embōñar qintra drōmuni embro rāeniot mādisi; tubī rāenio rizmon embrosa hāgutaks se qintra hēzīr māzissusy daor. Sesīr rōvēgrior lōrior ninkion iēdroti heltroti lūhossi karossi Awala-Yalimapot ules.

¹⁷ Sinnamari [6th declension lunar; Sinnamary]

¹⁸ Lōrior ninkion [marsh, swamp]

¹⁹ Zoklākorian [3rd declension terrestrial; trap; nominalisation of the active present participle of *zoklākogon*]

²⁰ [For “insect” instead of *hego* (which also means “fly”), a custom re-analysed collective *hegor* is used]

²¹ Awala-Yalimapo [3rd declension lunar; Awala-Yalimapo]

²² Aleks [3rd declension solar; Alex, Alexandre]

Hen karo dŷņoti ūbrotī tolālion lūhōņŷr āliot drāņŷrot Awala-Yalimapot rāeliks mīsīks. Jemiros mīsīā keson Mīston Ālion (Amanosa²³ brōston) ozurnēbisi, se keso boto syt rōvon lenton ēzi. Awala-Yalimapot zenturliot umbiluty daor, yn Amano lentot, kesrio syt sīrgō jemirot rūniapos jittan se īlvo boto syt ziry va Amanot īlōn drējī jīōrza.

Awala-Yalimapot īloma mastommi, maghillī lentot jitti pār iēdroti uglaesiriar heltrī manengagon Panatō²⁴ lōrŷr ninkiot isti. Drējī kirine iksan hen kejoj lōrior ninkion vasīr geviar issa se kesīr īlvo heqoroti olvī lūhossa rhaenagon kōtti.

[15 Sept. 2025]

Tubī ņāqē Panatō lōrŷr ninkiot arlī botti, pār Awalā bykykto lōrŷ ninkŷti. Awalā ēlŷr lōrŷr ninkiot lo parmot nurrare bykra heltrī hen ņuho manengiot mazemilen, rōvys vaokses krihoti olvŷm ōghrommi va nykē mastas! Mirrī zūgdan, yn yno paktot ules lua mīsio vaoksī gūrotas se yno tolmiot ziry dāerēdas. Pār tolŷr lōrŷr ninkiot isti. Konīr ņuhon bykājor manengion ēlŷr āliot mīvojūdōn ūndan! Yn kastriro rŷ gero mijiot konot āliot āmāzigon qopson īles. Jiri kydos rūntas se sambrarra ilon jeldos daor, sepār ņuhon manengion rhaenagon onduragōn mandirī istas.

[16 Sept. 2025]

Kesŷ tubī Mīsto Ālio mīsia īloma ninkŷti istis. Gīmissi luo alŷti karoti iēdrumma olvŷm heltrommī īlōn jentis.

Bantī bantāzmo gō kisībilin harrī hen tolmiot jitsilis lī kēla rypti... se sŷndrorro lantī kēla rūhossa lenton imāziri ūndi! Drējī gevī dōnī īlis! Tiston parklon, iēdruni, jūlrūnī pōntot tepti. Bisi kēla pōjo āeksŷti ondossi qīdrūdīks. Toliē tubī Mīsto Ālio jemiros byko kēlŷti syt arlie āeksio korīlus īlot vestretas.

[17 Sept. 2025]

ņāqē vamīhot oktiot Manot²⁵ aerēpti se Elihisī²⁶ brōsta lue vale imazumpti. Elihi Guiano hontero bē drējī gīmije issa, se Mano vamiot Mīston Ālion ozurnēbis. Ojūdīr mālro grozior istis luo lōrŷr ninkiot zijomy isti se konīr iēdroti heltrī koristi gūrotī. Mirrē ōņapot va tolŷr ninkiot aerilīn harrī Elihi zŷhi āegenki ņombī keliēdas, āegenko ņombo hembistas, yn aderī naeno eloti rŷ ziry ules ūndi. Āegenko ņombot sīrgō āmastas. Jiri, Klementi, nykē vasīr īlvo āegenko ņombo vulin, se hen ūjot drējī biari īlin kesrio syt elossa drējī vēdroso āegenko ņomboti vamiot sōvīlis, idakogon tēmagōn syluri. Toliŷjī āegenkos ņombossi tolŷr āliot jagon se arlī botagon kōtti... biarī daorys eloti ondossi tēdaks.

Botose tetosy, lentot udekurari lo lanti kēla konīr vasīr ulosy pendēlin. Pōnta gevī gierī ēdrīlis jessivome ūndi! Pōntoma tolije lŷs bantis kesys īlo syt issa, kesrio syt drūr Awala-Yalimapō hembīli...

²³ Amana [1st declension lunar; Amana]

²⁴ Panato [3rd declension lunar; Panato]

²⁵ Mana [1st declension lunar; Mana]

²⁶ Elihi [6th declension lunar; Elie]

[18 Sept. 2025]

Ņāqē īlva enva igroti vētti, gerosilas mīsyti vestreti, se Amano Mīsto Ālio lento hembisti. Yn aderī Panatō lōrūr ninkiot keliti, kesrio syt bantī zoklākoria jitten. Zoklākoria heltroti lēda īlis. Pōnto hēdrī hen Guiano rōvājē lūhot iēdroti heltroti hen lentrot “Dytiscidae” (latinos ēngoso “*Megadytes lherminieri*”) hāriar heltri ulis! Pār mirrī hāro jēduno harrī Kajennot aerēpti.

Hen Germaniā²⁷ maste Mikaeli²⁸ Kajenno viliniot rhēdi. Ziry sesīr jokorjiros iēdroti heltraro bē jollōrire issa. Pār Kajenno izultiot īlvo zenturliot āmasti, se karon parklondi ēngenkra ārillīsi vamīho kisībiot mazēdi.

[19 Sept. 2025]

Tubī Guianā īlvo aerēbno ezīmos saelie tolijē pradas. Hen Kajennī űāqoso vējot va Koho²⁹ Blēnot aerēpti. Keson ālion rōvos lōros guēsisse zgeltissiks, se glaesaroti rōvēgrie naene ūja aemis.

Tresoro³⁰ Mīstot Āliot botis lī issaros, Bēnuhosa³¹ brōsti, imazumpti. Tresoro guēsinne pīliar iēdrun tegot ulis luot āliot se bykro vōkriot īlōn jentas. Mirrē ōņapot lōrto drāñon se ūō naejot kūdrenke tembi balot ūndi. Bēnuha tāemītsoso kūdrenke tembi renitas se spyghagon ūī isētas. Aderī rōvēgrie vaokses lōrto hembistas se zīhos lantos ātsīssi bōsossi tāemītsos angotas! Hae ondot vaokses rōvāpys īles! Vaokso lūs kesys “*Teraphosa blondi*” latinos ēngoso brōziks, se vīhot rōvāje vaokses issa!

Tresorī botī īlvi iteti, pār āegenkos űombose geralbār vējot va zenturliot aerti. Koho Blēnot īlvon zenturlion guēsino vilza. Jāha brōzi Kamkaimani³² issa, se drējī geviar tijor iōrion issa. Zenturlio ābra, zīha muña talā, zentī ozurnēbisi dohaerisī. Īlo hēdrī tolvys zīhe vumbiarzi ēza. Bantī drējī ēngenkon parklondi ikisīpti.

[20 Sept. 2025]

Tresorī īlvys tubis tīne issa. Tubī Tresoro Mīsto Ālio jemiros Gīhomi³³ Bēnuhoma īlomā guēsinne dekurūbza. Drējī gevie kastys se qeldlie reks gero paktot ūndeti.

Pār lo iēdroti uglasiriar heltrī bykro vōkriā korīlin manengilīn, Jiri drējī karo lūho heltri mērior rhēdas. Kesys lūs (“*Hydaticus kourouensis*”) hen űāqē Mikaelo ondosō gīmēdetaks brōstāks (sīrgō lūs kesys rhēdetuks daor), kesrio syt hen kesy arliē lūhot lantra uēpra nektollī Parisī³⁴ dārio derēptīr³⁵ rhēdes. Keso lūho glaesor heltri rhēdagon kostilus īlvo aerēbno karājor massinon issa! Nyke hēnkro vōkriā hunenkirī koristan yn keso lūho tolior heltri rhaenagon kōtton daor...

²⁷ Germania [1st declension lunar; Germany]

²⁸ Mikaeli [6th declension lunar; Michael]; qīrdrolagon daor: bisy hae nykē hēnke brōzi ēza yn tolie issaros issa.

²⁹ Kohi [6th declension lunar; Kaw]

³⁰ Tresor [6th declension lunar; Trésor]

³¹ Bēnuha [1st declension lunar; Benoît]

³² Kamkaimani [6th declension lunar; Camp Caïman]

³³ Gīhomi [6th declension lunar; Guillaume]

³⁴ Parisi [6th declension lunar; Paris]

³⁵ [Here and a few lines below, *derēptir* used in the sense of “collection”]

Bantī zenturliot drējī ēngenkon parklondi ikisīpti, pār īlot mītepton luo zoklākoriot Kamkaimano isti. Keson zoklākorion rōvon kyrston ilī bēriton se kostōbī ōñossa kyrston jehikari zderēbas. Atroksiaro heqori kejos verdillosa va kyrstot sōvessi se kyrstot umbisi. Kesy bantī rōvėgriar heltri (“*Megasoma*”)³⁶ mastis (konir drējī jessivose Klementi iqīdas, se zirylo syt valenki ābrenkī derēptas). Sesīr majaqan lua bantiro sōvia rōva geviār mastis: pōnto hėdry olvī lūhossa ulis. Jiri zyho dārio derēptrio syt olvī heqorī gūrotas.

[21 Sept. 2025]

Tubī “Larīdysō” brōziks luro vōkriot kamkaimano vamiot isti. Hen geralbār va Larīdiot vōkriot guēsinnē embrot dekurūpti. Kejo vōkrio paktot tolior vōkrie drējī bykor rhēdi. Bykro vōkrio tegliot rizmo dōrotī rī zōbriar qeldlios bykos grevenkossi iēdroti heltrī (“*Platynectes*”) drējī geviar rhēdi.

Pār drējī davāptas! Va geralbār se āegenkī ñombē daomiō gō hepagon qopson istas...

[22 Sept. 2025]

Vyho bāny se lōry ālyti ilisi luo guēsinnoti olvī ūbryssy guēsoti tāemoti uglaesisi. Latinos ēngoso “*Bromeliaceae*” brōziks luor lentor lūhōñor guēsommī lettoti ūbroti Ameriko tegalbār rhaeniks. Pōnto syt valyrīsa “*Bromeliada*”³⁷ udir derēban. Tāemī Bromeliadar aemos daor, yn guēsosome letta luo tindoti bē mērī drējī bōsī tembī. Hen daomiot iēdrun ūbro izultiot temboti rī jāeliksi. Iēdroti heltroti mirri lūhossa Bromeliadoti izultiot kejo iēdrunta uglaesisi. Dōrī pōnta Guianā rhēdaksi, yn Guiano vamiot toly dārtyti. Mikaeli Bromeliadaro heltroti bijoti bē drējī gīmije issa, se pōnte Guianā rhaenagon zyho prūmiā rovėgriom jaelaromy īles.

Kesy ñāqē Bromeliadī geralbro geptot Koho Blēnot mirriot ūndi. Bromeliadi guēsoti eglivē ulis, yn Mikaeli mādas luos tāemītsoso drējī bōsosy, zyhy baehot egroso, keso bromeliadoti unektogon kōtti. Pār tembī nādīnti, se... hen lentrot “*Dytiscidae*” (qogrondo “*Copelatus*”) bykra zōbriar heltrī rhēdi! Mikaeli rōvėgrī kirine istas, se nyke tolyssy sesīr zijomy kirini isti. Bromeliadoti iemnī “*Dytiscidae*” Guianā tolijī ilisi. Kōdrīo toliot, Bromeliadoti rhēdi lura heltri hen arliē lūhot (sīrgō dōgīmity) issi, sepār arlie brōzi keso lūhot tepagon īlo bēvulza.

Pār Larīdiot qelbrot āmasti. Hen dōralbroti iēdar jopassis luot āliot (geviē huliro) heltrī koristi. Kesīr mirrē ōñapot “peldio rhēdan!” eglīos elēnyši Klementi vestretas. Aderī jurnegon istan. Drīvose rōva peldio jorilare Klemento naejot tegot ules. Zyhor sýndrilla zōbriar qeldlios ezīmossi īles. Kesys peldiō lūs (latinos ēngoso “*Bothrops*”; Gallio ēngoso “*Grage*”) drējī hinikare issa: lo mirtys biso peldiō ondoso angvoks, aderī morghūljagon kostas. Klementi dekurūbare tolijē ōñapot peldio ūndetas, hegnīr mundāzma massigon kulotas!

[23 Sept. 2025]

Tubī Gallio udrirzi “*Fourgassie*” brōziks luot āliot Koho Blēnot isti. Drējī bōsirī īlvos dekossi qubro geralbro rī qelbrot isti (kesrio syt āegenki ñombī pryjagon jeldoty daor).

³⁶ Kesy tegōñe lūs issa (iēdroti daor).

³⁷ Bromeliada [1st declension lunar; bromeliad]

Bromeliadī qelbro vamiot guēsoti rhēdi gūrotī, yn pōnto iemny heltri ulosy daor. Mirrī dōriar heltrī qelbār rhēdi. Vēzos jehikiles se drējī diji isti!

Tubio mōrī drējī ēngenkōn parklondi ikisīpti: zenturlio ābri bāngetros ejussa īlōn dohaertis.

[24 Sept. 2025]

Ņāqē īlva enva igroti iemny vētti pār Kamkaimano hembisti. Geralbro rī va Kajennī jēmbrot aerēpti.

Eskolisi³⁸ brōston luot āliot keliti. Kesīr tolijē ōñapot lōrūr ninkiot iēdroti heltrī derēpti. Kesot āliot īloma mastommi, űuhon igron drējī kempon űōghossi nevetan se sýndrunto aertan. Pār lo heltrī gūrēlen, pakto ondos yne ōdragon prattas. Botose tetosy, zenturliot Maturī³⁹ (Kajenno vamiot) isti. Bantio prānot pakto ondos űuhys drējī hōzitys īles se yne qubirī ōdriles. Zgiēñemvossa mazēdan yn enva mirrī arlintosy daor.

[25 Sept. 2025]

Kesy āmāzino tubis issa! Ņāqo parklondo toliot, āmāzino syt űurha maghillī vēttetan. Mikaeli mērprī viliniot istas, kesrio syt zýhys āegenkys zaldrīzes qubykto jēdunna sōvetas. Tubio ezīmī Jiri, Klementi nykē viliniot isti.

Sīr keso solio mōris amastas. Guianā keson solion rōvēgrior rakella istas. Tolvŷn sýrī massitis. Hae jokorjiroti botose gōnti: drējī olvī lūhossa iēdroti glaesirŷ heltroti derēpti se māzīlariot keja nektollī jollōrilari Guiano kono heqoroti bē pikībari manaerili. Guiano guēsini, karo dýñoti, ūbroti, elēnŷtī lēdī, jorrāelan. Ynoma va kesot aerēbnot raketis luos raqirossi (Jirimi, Klementimi, Mikaelimī) drējī karī ōñapossa yno steptas. Sesīr olvī mandī issarossa Guianā rhēdi. Heltrī derēbagon ibardugōn olviar solia sīrgō vŷho ālŷti olvŷti gōntan, yn kostilus kesy sýrje istas!

Āegenki űombī mītepyti vilinio vamiot tepti, nevekson īlvra maghillī rūdi, se āegenki zaldrīzī majēbagon ōñapos amāzīlus viliniot jumbi. Ondos vasīr yne ōdras se hōzitys issa, kōdrŷsi hen soliot mērior pelrar issarŷso... Āegenkos zaldrīzose Parisot sýrī sōvetan, se olviom karom rūnŷmmi űuho lentāzmot āmastan.

³⁸ Eskoli [6th declension lunar; Eskol]

³⁹ Maturi [6th declension lunar; Matoury]

[sept. 2025] ①

Guianā* ņuho solio vestriariz
(Mikaelo ondošo bardutor)

[4.09]

Kesų tubi aerėban! Konė neket
viliniet bardun. Guianosa* brėžies
luot aliot drėjt tolmihat jėn.
Keson alion ņuban dėnion (Gallie*)
sutilibis, ym embraro tolmiot
ilis. Guiana Ameriko* teagalbro
ezimė vėjėnė spozillar imė.

Savo sūt Guianot aerėban?

Tėdroti uglaesniar heltri¹ dėdegon
se keso agrondo lėhossa ipordugon
keot aliot jėn. Tokinijios ikian,
se bant bykt dymt jėllonagon

(hegnir pėjor lėhaki glaesė bė
pikėbarus sėjaktys sinilus) Kėkus
botes issa. Dėtise ym sūt Kesivė
mėnt botes ikios dant ym sestr
drėjor naagon issa. Tėlmior
bėne se daomyso Guianā tegekint imė.

* Guiana (Guyane - French Guiana)
Gallia (France) - Amerika (Amérique - America)
(les 3 = I lum.)

① Bisi embār rhaenuksy daor: nāvroti,
gelbroti vėkrytė rhaeniksi.

Rōvi quēsini olvīs glāezarossi
 karossi Guianā ilzi: bōsom
 quēsommi, gabommi, geriom
 kontommi, gerjō sāvijssi ...
 yn sōvī vāksommi, raedommi,
 se olvīs bīnkārōs peldijssi!...

Sīn āgenkō zaldružō iēmny
 vūho dēmarot udēman. Nūhys
 dēmaros nāvys dāvjo issa (bekys
 dēmaros ikšas dāot, yn sīnktōn
 aagrondi syti bības). Adorū
 āgenkys zaldružes sāvilza se
 Gāllio hembtli!

Sīn sāvī! Āgenkī zaldružerl
 drējī raqin se zījō bē olvīni
 gīmīn. Sēpār kešy ōnāpot
 sāvēgon jessimse yne iāighas!
 Pnānot hēn jēdār ezīmomy
 okhion ūndēgon kostilīn, yn sīn
 mērū sambrū ilō gāvilzi!
 Resor sambrōti āgāhīr geriom issa.

Vēpa vala drējī manda
 Nūho gēptot dēmas Adorū

* Āgenkys zaldružes (avion-airplane)

Ydragon pratti. Prūmīo
 ējēnēmīros bisy tles, se ojuūn
 āgenkī zaldružy kīpīlēs!
 Zōsīrā āgenkī zaldružerī
 jūdarati. Kejō toliot, nōvēgīom
 bīarvome Guianō quēsinnē
 yne Nūhī raqinosā jēmīlza
 Quō vala keja bīsā vala issa!

Dāvose Guianā sūrgō issa,
 yn hēn kešōn ālīon imastan lū
 ōnāpot tolijē, jēngī ampū
 jēdārī korzītī. Sīn āgenkys
 zaldružes paerī iōdes se
 adorū vilinīo vīarilza!

Sīn Guianā vilinīo vīarīti
 se ilvōn zenturliōn imastī.
 Guianō nāvājōr okhion Kajennīsi*
 brōzīks. Zenturliōn Kajennō
 izultīo vilza. Karōn zenturliōn
 issa, se Nūhā vumbiarzy rōva
 gerīē issa.

Keson solion mēiprū gaoman
 dar, yn iēdrotī glōesīvīan
 hēltā sēsīr jollōrīa Quōs raqinosā.

① Sōm vēpīr dāvōs Bēnūho kepa tles → P.20

* Kajenni (VI lun) (Cayenne)

Züha brözi Jiri^{*} issa, Galliot
uglaesus daor, yn tolyr dāriot
(Tšekit^{*}). Jiri drēji manda
vdrimmi vala issa, se
heltharo bē drēji gūmije!
Ynoma äegenkos zaldrižos
hēnkosy aerēptas se hēnko
zenturliot vmbas.

[5.09]

Kesü banti sūri ēoluban yn
harrienkiri daor... Būllio
jēdunna ezimisi kirran, pā
arlt ādruigon kōttor daor. Vasū
tubt plvian gaoma mīrēbagon
ilō bēvalža: dāur va Sahyli^{*}
henujagon ilōnde ostāragon
ilōn sūtiltāber. Nāno parklor
drēji ēengenon istas!

Nāgē Etienni^{*} rhēdi. Bisa suent
vala quēsinnē geroti nū Sahyli
ilōn jēmilža. Züha vuhāri
Sahylot uglaesis. Etienni drēji

* Jiri (Jiri), Tšekia (Tšekia)
(République Tchèque, Czech Republic)
Sahyli (Sahyli) (Sahyli)
Etienni (Etienni) (Etienni)

manda iksoš ilot vestrētā, se
Sahylo quēsini sūri gūmissis.
Sesū quēsinnē glāesisi lī dūrt
gūmissis.

Hembār Kajenno vamiot uglaesis
lūs vaivos iloma miniar enra
ilvā! züha lentot mādas, kario
syt Sahylot sōvessis lūs äegenkos
zaldrižes bykys issa, se kempra
maghillē zing ānevigon kostūs daor.

[06.09]

Kesü nāgē zenturlio hembishi
se viliniot āmasti. Drēji quōs
jēdunna mastiista bōsint jumbagon
ilō bēvalža vapār äegenkos zaldrižos
iemnū pōntē jākakson ilvā
maghillē tepāgon kostilaty.
Etienni ilōndoma Sahylot sōviltža
sepār zing māzilus sesū jumbi.
Ilvā maghillē mirū toli kempra
issā, sesū ā äegenkos zaldrižos syt
jēmivassa pōntē māzōtilusy gūmioty
daor... hēn vjet mirū burān...

Toliji Etienni mastas! se
ilvā maghillē māzōlaksi sepār...

tolvym syri isi! Aderu byki ⑥
segenki zaldruzi majebili.

Sura sori! Eli Kanopisi*
brözika luo lentoma vilinio
värili, par ari savi se va
Sahylot segenkya zaldruza ilza.
Ezimony ilb go rövögrü
quésini undegon kosti. Druvose
hen Kajenni va Kanopot mēri
quésin ilbi! Kesoz undir dreji
geron isa; hen eghivē hae
öly nākrōti dukrōti quésin
sosi vestas. Herra onapoti,
sambrohi nū sōrt.

Sahyli vilinio värtili se
quésinne gero nū lentoma
umasti. Hembar Etiennisi
baclarose ilon zenturliön
rhēdi. Uja dreji koron isa!
Kesin tijjyr lintot quésino
vamiet uglaesili. Aderu iedroti heltri
korigon isti (vilinio vamiet). Jiri
bykro väkriä koristae, se nyke
bykro gedrot iedar temboki ledrot.

* Kanopi (VI lum) (Kanopi)

Iedroti heltrōti ⑦
mirri luhassa sur rhaenagon
kōtti, sestu Kirini iki!

Par ilon va Etienna zyho muharo
lentozmot jiertaksi. Römi*
se hen gerpoti Engenke hulti
mōzuti se tolio Eubyti sgt
ryvanon jydroti.

Banti zenturliot klsipti,
arilli mōzuti, par mazilipti.
Kesys tubis dreji korys istas!

[07.09]

Nāao parklinda toliot Etiennimi
"nōvo quésoti geroso" brözika luo gero
nū quésinne dekurubagon pratti.
Heltri mirrū väkruti se dreji
bykro nāvroti manmādi. Karu
luhassa heltrōti rhēdi. Sesta,
gabi undegon kōtti!

[08.08]

Tubi va Etienna lantō tijjyr

* Rōm (VI lum) (Rhum)

8
Lentot dekuripti. Kesin tijon
Lenton quēsinne miru Sahylo
tolmiat ilza. Banti ēdruogon
ilva enva Etienna muāas wa
Lentot ilo syt mādas, hegnis
mēri bota syt enva mughogon
ilōn sytiliptas.

Mirri bāsiri dekuripti, tubio
ezimio hamū quēsinne gero
mijiat. Taliē banti hānrenkiri
ēdruogon dān, lejān mirri
ēdruogon ilon. Sesti drēji
dija ilon se nāgetan!

Mēri lentot āpiti
iēdroti helti anghuti,
tūnys ālyso tijyp lento vamiot
ilōs luor vāria issanysso.
Kesi, dōri sīgōi ūnden
lūs kōri rhēdi, 'Laccadytes'
latinos* ēngaso brōsti.

Banti dānriptas. Ilvoti
vēbrutoty dōr, yn lento qizoti
rj bērito kūrstoti (quatenkos
ēngaso "hammocks" brōstoti).

* latina (vdi. I) (latin)

9
Hegnis drēji sijri ēdruogon!

[09.09]

Nāgē, parklonda koliat lento
vamiot heltri kōristi. Tubio
ezimio orli lentot kistpti.
Gevion sōvia se zānoma iāninas
rūkloti izultiat sōveri ipādisi
li drēji byki hanti gervliot
ūndeti.

Hembār dekuripti Sahylo
āmasti. Kejo syt drēji bāsiri
dekuriptogon ilo bēviltsas...
Mirri ānāget byki velkri gero
vamiot ūndeti. Ōhūtsot
Sahylo imasti. Drūvose kesin
aerariān kōron istas!

[10.08]

Gero mijiat iloma quēsinne
dekuriptogonmi, qaldios bārtoso
bāsi vasriē tūnys rhēdi. Bisy
hōghogitta ilos Etienni
ilōn ivestetas.

Bykro väkriä pâr väkriä prânat
 heltri koristi. Vökriä prânan
 olim vâgroma ilion illes,
 se koris batayon drêji rihkon
 istas... adert nuhyz, landissa
 drêji vaagenkuz se iedro
 ledyzy sidis! Vâsâr heltharo
 lühossa karu keat alist dedeti.

Ilona Sahylat amastommi,
 tolâlis syt jemiroti ondossi
 kyvatoks l. byki ydrari
 iedroti uglasirym helthommi
 Sahylt ilvo boto bē mîmo
 issarioti tepti. Pântot vehteti
 lîr nattis se heltrati bē ilot
 olvi evrossa syri eptis.

Sû Sahylt ilvys bantîs
 kolije issa! Sahylt drêji gerios
 bykon lentor issa se tolâliot
 quēsîn kari nêvêgrîsi issi. Hae
 sikudi hârêpsâ lühoti
 ilvo helthoti Sahylo quēsinne
 rhêdoty Jiri nykê otâpi!
 Sesâr mandî issarossa rhêdi
 se ilvo zenturliot elêbran ilo
 syt drêji dônor istas.

[11.09]

Nägē arli heltri gurogon isti,
 pâr zenturliot herujagon iltonde
 ostanti. Tolijor arille mözuti,
 se Sahylo byko viliniot umasti.
 Bykos äegenkos zaldnuzese va Kajennot
 säveti.

Sâr Jirimi Kajenno viliniot
 ionie vilan. Hêzâr iloma Guianâ
 aerêbilza lî issaros saelic jumbi:
 zûha brôzi Klementi[#]issa. Adert
 viliniot viârilya luo äegenko
 zaldnuzo iemny hen Gallia sövero
 Klementi sâr ilza.

Klementisi mastosa vâtepti
 äegenki Nombi^{*} mazôrati se
 Kajenno vamiot ilvîzâr zenturliot
 isti. Drêji gerios gerurliot
 keas zenturliot ilza se vumbiarzi
 syri issi. Dôni byki btkinos
 ("Aganti") gerurliot ündeti. Bantia
 prânat boto syt olvian gaoma
 ynot mîrêbugon illes... sesâr
 kesy bantî nêrî izulo jêdunoti harvî
 êdrugon köttan.

* Klementi (VI lun.) (Clément)
 Äegenkyo Nombes (voiture cor)

[12.09]

(12)

Nāqē va arlīn oktīot
 (Sinnamarisi* brōstot) jēmbrot
 aerēti. Sinnamari embro
 vamiot ilga. Konir dōri rōvi
 quēsini kolālion aemas, un
 mērū ninkia. Ilva maghili
 zenturliot jitti pār heltrū korigon
 lōrūr ninkiot* isti. Kesū
 zoklākoria* parmati nū iēdār
 vādeti. Zoklākoria gablun zirū
 hannatāksi lū māns issa.
 Jollōrin lura heltri bugheriar
 heqozē (ā morghi klitossa) arghissi
 ipradisi. Hen zoklākoria
 gablōs ykynassi, māvas mib om
 lōstomy majēbiipār māvo
 henujagon kostuy dār. Rōvro
 heltrōti lūhossa ozgūrogan kesa
 zoklākoria bekirū gāna issi.
 Zoklākoryssi jittassi, hāno
 jēkunoti hānū heltrū lōrūr
 ninkiot manmādi, pār lo nōva
 iēdroti heltri zoklākoryti ulosy

* Sinnamari (Sinnamary)
 Zoklākoria (III terr.) (piège - trap)
 derivation neg. du part. présent actif de zoklākoria
 lōrūr ninkia (marsh - marsh, swamp)

(13)

lōtūkti, Nuhos izulas
 zoklākoryssi mērūr heltri (mirū
 dēdetan ... sesū keson sylunon
 gānen istas dār!

Tubio parklandi tolījor zenturliot
 mazēdi. Havor mirū ēngelkon
 ilos, un ... lo kisibilin, zenturlio
 jēmīros vāedū vāediles se dōrējū
 aubirū rōhavirtsī vāediles! Sesū
 konir gērū jōtakonir istas. Aderū
 parklandi ipratti se mazilēpi.

[13.09]

Tubi zoklākoria arlīn āliot
 (bykno nāvār) jittan: keson tynir
 sylunon dōrējū kiarōr istas!
 Gār heltrōti rōvroti tolīot dēdetan!
 Mērū izulra heltri (geris lūho
 "Megadytes aubei") unoma vāeltan,
 se tolīar ibardūtān dāerēdān.
 Banti oħosa lōrūr ninkiot
 heqozoti* zoklākoti, āvillī mōzuri
 se sinditi lūon havondi ipradari.

* For "insect" I don't like the word "heqo" (which also means "fly"), and prefer to use a custom re-analysed collective "heqoz".

[14.09]

(14)

Ēlie tubis (Āleksiō tubis) kesys
tubis isa. Nāgē henujagon ilānde
ostārti. Pārē āgenās mēmbese
jēmbrot genēpti. Umbili botilit
Luo lentonda on lūro brāzi
Awala-Yalimapo * isa.

Djūdā Awala-Yalimapo istan!
Se hēn kesot āliot rōvēgāt rūna
nūho pūmā rāelan. La ēli
Guianot mastan, umptan luon āliot
ēliot Awala-Yalimapo istan.
Lantēpsa jollōrivoti goqronā
tolion teptomy jemileo. Bono
jollōrivoti hēdriy Aleks* ules.
Kesū hae radivoti ilvon ragonon
sittaks. Tubi Aleks nūhys sūnje
raginas vasa isa!

Jēngi ampā jēdani korzitis.
Sūgō rōvēgāri embōnās qintra
drōmuni embro rāeniot mādisi;
tubi rāenio rizmon embrosa

* Awala-Yalimapo (III lun.)
(Awala-Yalimapo)
Aleks (III sol.) (Alex, Alexandra)

(15)

hāgutaks se qintra hēzēr
māzissusy dar. Secūr rōvēgāri
lōrioz ninkion iēdroti helhoti lūhossi
karossi Awala-Yalimapo ules.

Hēn karodjōrti ūbroti
tolāliot lūhōnys āliot drānūnet
Awala-Yalimapo rāeliks mīsikā.
Jēmīnos mīsio keson Mīston
āliot (Amanosa* brāston)
ozunnēbisi, se kesō bato syt
rōvon lenton ēzi. Awala-
Yalimapo zenturliot umbility dar,
un Amanō lentot, kesio syt
Sūgō jemīrot rēniapos jittan
se ilvo bato syt jūng wa Amanot
ilōn drējt jōrzo.

Awala-Yalimapo iloma mastommi
māhilt lentot jitti pār
iēdroti uglacisīriā heltri
manenjagon Parato* lōryā ninkiot
isti. Drējt kīdine ikšan hēn kejt
lōrioz ninkion vasi genion isa
se kesū ilvo hegoroti olū lūhossa

* Amanā (I lun.) (Amanā)
Parato (II lun.) (Parato)

rhaenagon kötti.

(16)

[15.09]

Tubi nāgē Panatō lōrūr
ninkiot arli betti, pār Awalā
bykyktor lōrūr ninkyti. Awalā
ēlūr lōrūr ninkiot lo parmot
nūwane bykra heltri hen nūho
manengiot mazemilen, rāvys
vaokses krihati olvym oghrommi
va nykē mastas! Mivū zūgdan,
yo yno paktot ules lua mēsia
vaoksi gūrotas se yno tolmiet
ziry dāerēdas. Pār tolyr lōrūr
ninkiot isti. Konū nūhon bykājor
manengion ēlūr āliot mivojūdan
ūndan! Yn kastriro rē gero
mijiot konot āliot amāzigon gopson
iles. Jiri kydas rūntas se sambranra
ilon jeldas darz, sepār nūhon.
manengion rhaenagon andavagon
mandirū istas.

[16.09]

Kesj tubi Misto Alio misia
iloma ninkyti istis. Gūmissi lua

(17)

aliti karoti jēdrumma olvym
hektrommē ilon jentis.

Bambū pantāzma gō kistibilin
harvū hen tolmiet jitsilis kē
kēla ruypti... se sūndrorro
lantē kēla rūhosse lūnton
imāziri ūndi! Dreji gert
dōnū ilis! Tiston parklan,
iēdruni jūbun pōntot tepti.
Bisi kēla pajo āeksyti ondossi
grūdruūdikis. Tolie tubi Misto
Alio jeminos byko kēlyti syt
arlie āeksio korulus ilot
vestetas.

[17.09]

Nāgē vanūhot oltiots (Manot*)
gerēphi se Elihisi* brōsta due
vale imazumpti. Elihi Guiano
kontero bē dreji gūmije isa,
se Mano vaniots Miston Alion
ovurnēbin. Ojūdar māho grozior
istis lua lōrūr ninkiot zūgdan

* Mana (I lum) (Mana)
Elihi (VI lum) (Eliē)

isti se konir iedroti helku
 koristi guroti. Mirie o'napot
 va toly nikiot aerilin haru,
 Eliki zyhi aegenki nambu
 kelidat, aegenko nembt hembistat,
 yn aderu naeno eloti ny ziry
 ules undi. Aegenko nambot sirgo
 amastat. Jiri, Klementi, nybe
 vastu ilvo aegenko nambu vulin,
 se hen ujat daeji biari ilin
 kesio syt elossa daeji vedresso
 aegenko namboti vamiot soriis,
 idakogan temagon syluri. Toliji
 aegenkos nambossi tolyr alit
 jagen se aelit botagon kalli... biari
 daeris eloti andossi tedaks.

Bofose tetasy, lentot udekurari
 lo lanti Reba konir vastu ulesy
 pendelin. Ponta geit ojeru edriis
 jessivome undi! Pontoma tolije lysi hantis
 kesyo ilosyt isa, kesyo syt dnuur Awala-
 Xalimayō hembili...

[18.09]

Nāde ilvo enva igroti
 wetti, gerosilas misyni vesteti,

se Amano Mista Alio lento
 hembisti. Yn aderu Panatu
 lonje nikiot keliti, kesyo syt
 banti zoklakoria jitten.
 Zoklakoria heltoiti ledat ilis.
 Ponta hedru hen Guiano rovaji
 luhot iedroti heltoiti hen
 lentot "Dytiscidae" (latinas
 engosa "Megadytes herminieri")
 hāriar helku ilis! Pār miru
 hāro jeduna haru Kajennot
 aerēpti.

Hen Germania * maste Mikaeli *
 Kajenna viliniot rhedi, Ziry
 sesin jokotijies iedroti helkano be
 jollorine isa. Pār Kajenna
 izultiot ilvo zenturliot amasti,
 se karon parklandi engenkra
 avuillisi vamiho kisibiot mazedi

Dnukē Mikaelon ikvan:
 Mikaeli tolie issanos issa!

[19.09]

Tubi Guiana ilvo aerēbno ezimas
 saelis tolije pradas Hen Kajennu

* Germania (I lun.) (Allemagne -
 Germany)
 Mikaeli (VI lun.) (Michael)

nāgosa vējot va Koho* Blēnet
aerēpti, Kezon ālian rāvos
lāros quēsissē zgeltsiaks,
se glaesaroti nāvārie naene
ūja oemīs.

Tresoro* Mīstot Āliot botis
lī issaras, Bēnuhosa* brōsti,
imazēpti. Tresoro quēsinnē
pīliā iēdrun tegot ulis luot āliot
se bykro vōkriot ilān jentās.
Mīnre oņapot lānto drānān
se tū nāciot kūdranke tembi balot
tūndi Bēnuha tāpūtsos
kūdranke tembi renitas se
spūghagon ūt isētas. Adent
rāvērie vaokse lānto hembitas
se zūghos lāntos oīsūssi bāsossi
hāemītsos angotas! Hae ondot
vaokse nāvāpys ilē! Vaokso
lūs kesys "Terāphosa blonoi"
latinos ēngosor brōzijs, se vūghot
nāvāje vaokses isā!

* Kohi (vilum) (Kaw)
Bēnuha (vilum) (Benoit)
Tresor (vilum) (Tresor)

Tresorū bott ilvi iteki, pār
āengkos nāmbosē geraldār vējot
va zenturliot aerēti. Koho Blēnet
ilvon zenturliān quēsino vilza.
Jōha brōzi Kānkaimani* issā,
se drēji gevor tījor iōvian issā.
Zenturliō ābra, zūha muākalā,
zenti ozurnēbisi dāhaerisi.
Ilo hēdrj talvys zūhe vumbiarzi
ēza. Banti drēji ēngkos
parklondi ikisīpti.

[20.09]

Tresorū ilvys tūbi tūne issā.
Tūbi Tresoro Mīsto Āliot
jemiros Gīhomi* Bēnuhama
ilomā quēsinnē dekūvūbzā.
Drēji gevie kastys se peldie rēks
gero paktot tūndeti.
Pār lo iēdroti uglasinān heltrū
bykro vōkriū kōvīlin manengīlin,
Tīri drēji koro lūho heltrū mēriā
rhēdas. Kesys lūs ("Hydaticus kourouensis")

* Kānkaimani (vilum) (Camp Caïman)
Gīhomi (vilum) (Guillaume)

hen nägē Mikaelo andoso
gimēletaks brōstaks (sūrgō
lūs kesys rēdetuks daor), kearist
syt hen kesy arliē lūbat lantra uēra
nektollā Parisi* dāris derēptūr
rēdes. Kesō lūho glaesōr heltrā
rēdagon kostilus ilra aerēbno
karājor massinon issa!

Nyke hēnkro vōkriat hunenkivāt
kōristan yn kesō lūho tolīor
heltrā rihānagon kōtton daor...

Bantē zenturliot drējī
ēngenkōn pōnkloridi i'kisipti,
pār ilot mitepton lūo
zoklākoriot Kamkaimano
isti. Kesōn zoklākoriōn
rōvon kyston ilē bāriton
se kostōbī o'ōssa kyston
jehikari zderēbas. Atrōksiaro
hegori kejos verolillosa va
kystot sōveni se kystot
urabisi. Keaj bantē rōvēgriar
heltrā ("Megasoma") mastis
(Megasoma lūo (iēdrōti daor))

* Parisi (VI lun.) (Paris)

(konir drējī jessirose klēmenti
igidas, se zirūlasyt valenki
ābrenki derēptas). Sesir majagan
lūo bantiro sōvia rōva geviār
mastis; pōnto hēdrū olvi
lūhossa ulis. Jiri zūho dāris
derēptais syt olvi hegori gūratas.

[21.09]

Tubi "Laridūjo" brōziēs lūro
vōkriot Kamkaimano ramid
isti. Hen geralbār va Laridist
vōkriot guēsinnē embast dekūrūpti.
Kejos vōkriō paklot tolīor vōkrie
drējī bykor rēdāi. Bykro vōkriō
teglit rīzmo dōrōtē rū zōbrīar
galdlios bykos gūrenkossī iēdrōti
heltrā ("Platynectēs") drējī
geviar rēdāi.
Pār drējī darēptas! Va geralbār
se o'ēgentū rōmkē daomio gō hepagon
gopson istas...

[22.09]

Vūho bānū se lōnū ālyti ilisi
lūo guēsintō olvi ūbrūssy guēsoti
tāemoti uglaesisi. Latinos ēngaso

(24)

"Bromeliaceae" brōziks luor lentor
lühōkor guēsommi lettati übruti
Ameriko tegalbrar rhaeniks. Põnta
syt valjāgrā "Bromeliada" * udir
dēreban. Täemū Bromeliadar
aemas daor, yn guēsomē. Letta,
luo tindoti bē mēri drēji bōsi
lēmū. Hen daormiōt iēdrun übror
izultiot tembati nū jāēliksi.
Iēdroti helkoti miri lühossa
Bromeliadoti izultiot kejo
iēdrunta uglaesisi. Dāri pōnta
Guianā rhēdaksi, yn Guiano vamiōt
tolj dāngti. Mikaeli Bromeliadaruo
helkoti bijoti bē drēji gīmijē isa,
se pōnte Guianā rhaenugon zūho
prēmio rōvēgūm jāelazomy ilos.
Kesū nāgē Bromeliadē gerālbror
geptot Koha Blēnot miriōt.
ūndi. Bromeliadi guēsoti eglivē
ulis, yn Mikaeli mēdas luos
täemātsosō drēji bōsasy, zūhū
bachot egrosō. Kesō bromeliadoti
undkōgon kōtti. Pār tembū

* Bromeliada (I luh.) (Bromeliade -
Bromeliada)

(25)

nādinti, se... hen lentot "Dytiscidae"
(aggrōdo "Copelatus") bykra zōbrior
heltri rhēdi! Mikaeli nāvēgū
kirāne istas, se nyke tōlyksy sesū
zijōmy kirini isti. Bromeliadoti
iemny "Dytiscidae" Guianā talijē
ilisi. Kōdris taliot, Bromeliadoti
rhēdi luria heltri hen arliē lūhot
(sūngō dōgimity) issi, sepār orlie
brōzi kesō lūhot tepagan ilo bēvulja.
Pār laridiot gelbror āmasti.
Hen dōralbroti iēdar jopasis luot
āliot (geriē huliot) heltri
kōristi. Kesū minē ānāpot
"pelōis rhēdan!" eglis elēnyši
Klementi vesthetas. Aderū jūvnegon
istas. Drūvose rāva pelōis jorilbare
Klemento nāejot tegot ulos.
Zūhor sūndrille zōbrior
gelōlios ezīmossi ilos. Kesys pelōis
lūs (latinos ēngosō "Bathrips",
Gallio ēngosō "Frage") drēji
hinikare isa: lo mīrtys bīso
pelōis onlosō angvoks, aderi
mōrghūljagon Kōstas. Klementi
dekurūbare talijē ānāpot pelōis

ündetas, hegmür mundāzma
massigon kulotas!

[23.09]

Tubi Gallio udriži "Foungassié"
brāzika luet āliot Koko Blēnot
isti. Drēji bāsirū ilvos dekossi
qubro gerabro rūj gelbrot isti
(kesnio syt āegenki Nombi pryjagon
jeldoty daor). Bromeliadi
gelbro vamiot quēsoti rhēdi
gūroti, yn pōnto iemaj heltri
ulosy daor. Mirni dōriar heltri
gelbār rhēdi. Vēzos jehikiles se
drēji diji isti!

Tubio mōri drēji ēngenkan
parklandi ikisiēpti: zenturliot
ābri bāngetros ejūsa ilōn
dohaentis.

[24.09]

Nānē ilvu enva igroti iemaj
vēkti pār Kanukaimano hembisti.
Gerabro rūj va Kajennū jēmbrot
derēpti.

(26)

Eskolisi* brāstān luet āliot (27)
keliti. Kesū holijē ānāpt
lōrēje ninkiat iēdroti heltri derēpti.
Kesot āliot iloma mastommi,
Nuhon rōvon igron drēji Kempen
Nōghassi nevetan se sūndruonto
aetān. Pōn lo heltri gūnēlen,
pakto andos yne odragon prattas.
Botose ketasy, zenturliot
Maturū* (Kajenna vamiot) isti.
Bantio prānot pakto andos Nuhya
drēji hōzitys ilva se yne
qubirū odriles. Zgēēnēvossa
mazēdan, yn enva mirni
arlintosy daor.

[25.09]

Kesū āmāzino tubis issa!
Nāgo parklandi koliot, āmāzino syt
Nūvha maghilli vēttetan. Tikaeli
mēnpri viliniot istas, Kesnio syt
zūhys āegenkys zaldūzes qubykto
jēdunnā sōvetas. Tubio ejūmē
Jiri, Klementi, nykē viliniot isti.

* Eskoli (VI luv.) (Eskol)
Maturū (VI luv.) (Maturū)

Sin kasa solio mōris amastan.

Guianā keson solian nōvēgior
rakella istas. Talvyn sūri massitia.

Itae jokorjivoti botose gōnti:

draji olvi lūhassa iēdroti glāssivū
helhōti olēnēpti se māzilariot

keja nektallē jollōrilari Guiano

kono hegaroti bō pikibari manāerili.

Guiano guēsini, kono dūnōti, ūbrōti,
elēnētē lēdi, jonnāelan. Ynoma va

kesot aerēbnōt rakētis luos raqirassi

(Jivimi Klementini, Mikaelini)

draji karti ōnārossa yno steptas.

Sesir olvi mandē issarossa Guianā

rehēdi. Helhē derōbagon ibardugōn

olviar solia sūgō vūho ālyti olvūti

gōntan, yn kastilus kesy sūnje istas!

Āegenki nōmbi mitepūti vilinio

vaniot tepti, nevekson ilvū maghillē

rūdi, se āegenki zaldūzē majōbagon

ōnāpos amāzilus viliniot jūmbi.

Onōs vasir yno ōdrus se hōzitys itae,

Rōdūsi hen soliot mēriar pelvan issarūso...

Āegenkos zaldūzose Parisot sūri

sōvetan, se olviar karon rūnūmni

kūho lentāzmat amastan.